

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

9. szám.

Debrecen, 1928 március 3.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. REVESZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár felévre hét pengő.

Látások a református lelkésznevelés körül.

Megtisztelve érzem magamat az által, ha R. I.-vel szóba állhatok, magyar református egyházunk egyik legnagyobb kérdése: lelkésznevelésünk ügyében. Hogy zsidóval, vagy zsidónélkül?, ez csak mintegy mellékajjtás; akár lenyessük, akár ott marad, a gyümölcs jellegére nem sokat változtat. Bizonyos életerőt elszív az ilyen mellékajjtás és a fa alakját se igen ekesíti, az bizonyos.

Az a fő, amit R. I. a következőkben mond: „azt a legnagyobb készséggel elismerem, hogy lelkésznevelésünk jelenlegi rendszere, éppen a gyakorlatiaság szempontjából is (bár másfelől tudományos szempontból is) erős és alapos reformra szorul stb.” Aztán: „éppoly szilárdan meg vagyok győződve arról is, hogy egy akadémiai tudományossággal képzett (a mainál számban talán kisebb, de szellemi tekintetben talán ponderásabb) lekipásztori statust, a magyar református egyház éppoly kevéssé nélkülözhet, mint a milyen kevéssé lehet el egy modern hadsereg szakképzett vezérkar nélküli.”

Tárgyilag, az idézett kijelentésekben az a fontos, hogy lelkésznevelésünk erős és alapos reformra szorul. A másik az, hogy a képzés, mintegy kisebb kereten kívül, akadémiai tudományossággal képzett s így ponderabilisabb szellemi képességű lelkészekre is szükség van, mintegy vezérkari mintára. Megemlítem itt azonnal, hogy több évvel ezelőtt, lelkésznevelésünk ügyében, talán éppen a debreceni lapban, némi véleményt kockáztatva a zsidó ügyben, akkor azt is jeleztem, hogy megadnám a lehetőséget azon tehetséges ifjaknak, kiknek arra hajlamuk van, hogy hazai, vagy külföldi egyetemen tovább képezzék magukat, a keleti nyelvekben is, egy eshetőleg jobb bibliafordítás céljából is. De csakis azokra szorítkozva, kikben határozott képesség és arravalóság van, mert a többire határozott idő-és költségvesztegetés a nagyobb keret kényszere.

Igen, az arravalóság! Az egyetemes élet alapja ez. Az én lelkemben ez a tudat érlelődött meg, minden téren általában komoly megfigyeléseim mellett, igazi nagy gondolkodók minden irányú

műveinek figyelmes olvasása. Utazásaimban szerzett tapasztalataim, azon mely meggyőződést érlelték meg lelkemben, hogy emberi életünk, akár a kereszténység keretében, akár azonkívül kisebb-nagyobb távolságokban, de kívül jár azon kereten, melyet a teremtő és gondviselő Bölcsesség megszabott, úgy az összes, mint az embervilág életértékének megszerzése céljaként. És az a fenséges isteni intézkedés, melyet mi Váltásnak nevezünk, abban nyer értelmet, hogy volt és van egy örök ember-életminta, amely után alakulva találhatja meg az ember élete értelmét is, értékét is, célját is.

A természet életéből, a jelenségek megfigyelése és értékes szakmunkák olvasása útján (a Term. Tud. Társulatnak több mint 40 éve tagja vagyok s úgy e társulat, mint a Tudományos Akadémia legjobb kiadványait megszereztem s ezeken kívül, bölcselmi és vallástani műveket) igaz lelki gyönyörűséggel szívtam magamba, nem a részletező betűhalmazt, mint annak az összeható lelki erőnek meglátását, mely az alakok és mozgások, színek sokféleségén át a hatások és eredmények láncolatán vezet ahhoz az örök Egyhez, kihez vezet gondolkodó és érző lelkünket Krisztus is az ő egész életmegnyilvánulásában. Úgy találtam, hogy végeredményében csakugyan Krisztus az „Út, Igazság és Élet”, akiben és aki által találhatjuk meg azt az isteni megbízólevelet, melyet Isten minden bölcsőben elhelyez, mint a benne szendergő újszülött útmutató örökségét.

Az útlevelel tehát Istennek megbízása, melynek felbontása, értelmezése, a tulajdonképpeni embernevelés, az anyatejtől a tudományok tején át a nagy számadásig. És ha felbontatlan marad, az eredmény mindig ez a gyötrelmes végbizonyítvány: én nem tudom, mi a boldogság!...

Azt láttam továbbá, hogy minden útlevelelben, minden megbízásban, más és más talentum, hajlam, arravalóság van előírva. Isten élettörvénye nem tűri az egyformasítást semmi téren. Sem az anyagi, sem a lelki téren. A nagy életmozgás összhangja éppen e sokféleségből olvad egy mennyei dallammá. Ebben éltek és élnek az igazi nagy lelkek. Ezt hallotta János apostol is a mennyei jelenések énekkarából. Más szóval a maga helyén alkothat minden adott erő s amit az emberi okos-

ködés így formulázott: „bellum omnium contra omnes“, élettani jelentésében nem a mindenek harca mindenek, ellen hanem az egymás szolgálatára adott erők életre segítő munkája, mely ha nem kiegészítő, nem átadó, elsorvad miatta az egyén is s az erősebb veszi át a fejlődés és fejlesztés célját és eszközt.

Keresztyén emberi életünkre vona kozólag. Krisztus lelkéből ez élettani törvény így hangzik: „Jól vagyok jó és hű szolgám, a kevesen hű voltak, többre bízlak ezután.“ Vagy így: „a gonosz szolgától vegyétek el a talentumot, és vessetek őt a külső sötétségre.“

Ami pedig ezekután a ker. lelkészi szolgálatra vonatkozó nevelést illeti erre főképpen vonatkozik az isteni kiválasztás és megbízás élelve. Tudjuk, hogy az ószövetségben Jehova maga választotta s közvetlen küldte el. Pál apostol is így jelzi a maga e hivatását és kedves tanítványának Timotheusnak kiválasztását is. Általában a keresztyénység kezdetén nagy gondot fordítottak még a gyülekezet tagjainak megválasztásánál is, annálkább a tanítók kiválasztásánál bizony nem bíztak a tanulatlanokra. Isteni j gyet kerestek rajja, színté „félelemmel és rettegette“.

Kétsérenkívül az ember egyéni és társadalmi látóköre nagyon kiterjedt azóta, igen sok dologban, de az alap, a fundamentum ugyanaz. Épi eni lehet rá „aranyat, ezüstöt, dragakövet, fát, szénat, pozdorját“, de a legközelebbi világégés türe is elegendő megbizonyította, mik az éghető és tűzálló épületanyagok. És erről lehet és kell most beszélni, határozni, akik arra elhívtak s akikben csak egy szikra is van a lélek mennyei tüzének.

Én minden eredménynél a hatás gyökerét keresvén ott találtam meg az eredmény embrióját. Igaz, hogy ez embriónak sok ellenható aramlással kell küzdenie, jobbról is, balról is, de csodás bizonyosságát láthatjuk Arany igazságának, hogy „Az erőtlenség, az erős megálja!“.

Ez erő meglátása, a maga helyére segítése, alkotó képességgé fejlesztése: ez volna az igaz nevelés, az egyénnek is, a társadalomnak is, életnyugalomra, előhaladására, békéjére. Hogyan látja ezt az én lelkem? elmondom a következő számban, ha a jó Isten és a tisztelt szerkesztőség is, érde- me- nek találja.

Andrássy Kálmán.

A jó kálvinista arcképe.

Ma már — Istennek hála — nem lehet még a közfelfogásnak sem néhány felszínes vonással megrajzolni ezt a képet. Az öblös hang, a vastag nyak, a konok önfűség csak torzkép. — a viszája mindannak, amit a kálvinista öntudat a maga igaz lelki arcának tart.

Ennek az arenak fénylő vonásait egyszerű s mégis paratlan tény határozza meg: a Biblia társasága. Nem tudom, minek nevezzem inkább e tény hatását: a hű élettársé, a levegő ózonjái, vagy a napsugáré, mert mindegyik életformáló

erő; de azt tudom, hogy a jó kálvinista életének az Ige szerves és nélkülözhetetlen alkotó eleme.

Aki a Biblia világában él, az az Isten színe előtt él. Tehát minden emberi gyarlóság mellett sem veszítheti el szem elől az isteni tökéletességet, amely mellett eltörpül és semmivé lesz a legkiválóbb emberi nagyság is. Ezért *alázatosság* nélkül nincs keresztyén- és nincs kálvinista élet. — E fundamentális vonáson épül fel megrázóan mély bűntudata: „Óh, én szegény ember...!“ Sokszor nezem érdeklődéssel a rajz lók munkáját, azt is, amely alkotott, azt is, amely törölt. A művészi és torz örök harca ez. Lelkünkét így teszi rúttá a sok fogyatkozás, az önhittség, a farizeusok lelki görjes s alázatosnak lenni annyi, mint minden napon, talán minden órában, elszánt erőfeszítéssel törölni ki a hibás vonásokat.

Az Isten közelségének tudata s annak látása, hogy hatalmával világokat tart fenn, de a fejünk hajszálára is gondot visel, bizonyos lelki szilárdságot eredményez. A kálvinista ember nem hajladozik, mint az ingó nádszál. Örömet belső komolyság fékezi, mert ingyen vette, mint szent tartozást. Fajdalma sohsem kétségbeesett, csak próba annak kezében, aki mindeneket javunkra fordíthat. Lehet, hogy a kálvinizmus sokszor álomba esett, de amikor történelmet csinált életével, abban a *hősieség* vonása volt mindig legragyogóbb. A Mester kérdezett: „Mit félték, óh, kicsinyhitűek?“ — s a századok lelke bo dog hitvallással felelt: „Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?“

Még egyszerűbb kálvinista embernél is meglepően világos gondolkozást találunk. Ez egészen természetes. Akire nézve a legnagyobb titok, az Isten létele, bizonyos igazság — hiszen ettől derült és sugárzó a Biblia világa —, arra nézve nincs homály és titokzatosság. Szereti is iskoláját és szereti egyszerű temp omát. — Az igazságszerető embert úgy képzelem el, hogy az világosan látja a dolgok összefüggését. A kálvinista ember *igaz* ember.

Sokan megütköznek vallásunk külső szerénységén, pedig ez aligha lehet másképpen. Nem mondom én, hogy a mai helyzeten nem lehet és nem kell változtatni, hogy vonzóbb és melegebb legyen vallásos életünk külső kerete is. De a valóztatás a lényegét sohasem érintheti. A külső dísz fokozása csak addig helyes, amíg kiemeli és nem elnyomja a tartalmat.

Mindig fájtnom az élet sok ádáz testvércarcát. Milyen különös teremtés is az ember?... Annyi mindent megtanult, de a legegyszerűbb parancsolatot, a szeretetét még mindig dadogó nyelven beszéli. A kálvinista embert mennyei Atya testvérek között vezet az élet útján. Mindent Neki köszön, ezért hálája csodálatos korsójából bőven buzog a szeretet olaja s enyhít, gyógyít, kiegyenlít. A kálvinizmus liberálizmusa és demokráciája nem ötlet, nem rideg elmélet, annál kevésbé demagógia, hanem az Isten előtti felelősség és iránta való hála áldott gyümölcse. A kálvinista ember *szerető szívű* ember.

De hol van az, akiben az élet alázatossága.

hősies-ég
mértékben
telt, o ya
tellen?

A B
A jó
megdic-ő
(De

Kü

Az

nézve, a

most n

két nag

A jelen

(aki Tu

követk

állam v

telében

a mind

részérő

ko-zor

tökelet

lanság

sal és

elvaku

hogy

meg-e

küzde

akart

szöve

nélkü

talán

zünk

vagy

95%

ideál

1928

hősiesége, igazsága és emberszeretete tökéletes mértékben megvan, mikor a mi életünk olyan öntelt, olyan tétovázó, olyan képmutató és szereptelen?

A Biblia megmondja: „Imhol az ember!”

A jó kálvinista *eszményi* arca a szenvedő és megdicsőült Krisztus arca.

Kiss Lajos.

(Demecser.)

Külföld

Az orosz szovjet valláspolitikai magatartására nézve, amelyről az egyik múlt számunkban írtunk, most nagyon érdekes új megvilágításokat közöl két nagy svéd napilap nyoman a Foi et Vie. — A jelenleg hatalmon levő vezető népbiztos, Sztalin (aki Trockijt száműzte) nemrég többek közt a következőképpen nyilatkozott az egyház és az állam viszonyáról: „Ennek a viszonyoknak a tekintetében sokáig minden haladást megakadályoztak a mindkét részről való fanatikusok. Az egyház részéről valók versenyeztek egymással a vértanúi ke-zorúért. A vallásellenesek viszont az egyház tökéletes tönkretetését hirdették s a maguk tudatlanságában összetévesztették az egyházat a vallással és a vallást a hittételekkel. Fanatizmusuktól elvakultan sikerült elterjeszteniök azt a fe fogást, hogy a szovjetek az emberiség vallásos hitének a meg-erősítését tűzték ki céljukul... Pedig a mi küzdelmünk az orthodox egyház ellen, sohasem akart benne egyebet suitani, mint a cárizmus szövetségességét és munkatársát... Az emberek ideál nélkül nem tudnak éni, de azt, amit mi, vallástalanok, ideának vagy „a nagy ügy”-nek nevezünk, az orthodox egyház hívó tagjai vallásnak vagy hitnek hívja... Oroszország lakosságának 95%-a jobban szereti, ha vallásnak nevezheti az ideálját. *Ennélfogva politikai oszobaság és a szovjetek ellen azért hadakoznánk, mert ők néhány szót mitőlünk eltérőleg értelmeznek. Még eddig minden olyan törekvés, amely a tömegek vallásos eszméi ellen akarta felvenni a harcot, gyászos következményekkel járt azok számára, akik megkísérelték...* A szovjetek kötelessége odáig felemelni a tömegeket, hogy egykor majd tudjanak különbséget tenni a vallás és a hittételek, illetőleg az ártalmas dogmák között... Ennek a filozófiának alapján tárgyalunk mi az orthodox egyház főivel. Kezdetben nagyon sok főpap igen ellenségesen fogadta az egyház és az állam viszonyának megváltoztatását. Másfelől mibennünket is több ízben elgáncsoltak a saját táborunkban levő bolondok. De azután mindkét részről türelem mutatkozott...”

Holmquist svéd professzor, aki az egyik nagy svéd napilapban nemrég írt terjedelmes szemlét a forrongás, széttagozódás és megújulás állapotában levő orosz egyházi és vallási viszonyokról, a következőkben látja ennek a roppant érdekes fordultnak a fő okait:

1. Sem a hivatalos atheismus, sem a gombamód szaporodott új egyházi alakulatok nem voltak

képesek megingatni az orosz nép tömegeit az orthodoxiához való ragaszkodásban. Az orthodoxia újjáébredése már a múlt évben kezdett jelentkezni még a kommunista ipari munkások között is, a helyi szovjetek választásában pedig sok helyt az orthodox pópák lisztái győztek.

2. A gazdasági válság és az Angliával való szakítás miatti pánik arra bírta a szovjetet, hogy a belső ellenséges frontot igyekezék megszüntetni s egyezzen ki a folyton növekvő befolyású orthodox egyházzal (ami meg is történt már 1927 nyarán azért, hogy a szovjet elismerte Sergius pátriarkát s az alatta álló 7 érseket és az ideiglenes zsinatot, a pátriarka viszont egy nyilatkozatot bocsátott ki, amelyben elismerte a fennálló állami rendet és elítélte az orthodoxia és a monarchia ügyének egybekapcsolását).

3. A szovjet vezető-egéből Sztalinék *fotozatosan szorítják ki a zsidó elemeket*, pedig tulajdonképpen ezek (Trockij, Zinovjev, Kamenev, Radek, Joffe) voltak a keresztyénség és az egyház legmegátalkodottabb ellenségei és Sztalin ezekre céloz nyilatkozatában, amikor „a saját táborukban levő bolondokról” beszél.

Holmquist azonban azt véli — s valószínűleg nem alap nélkül —, hogy a szovjet és az orthodox egyház közti ezen kompromisszum alighanem az oroszországi evangéliumi mozgalmak helyzetét fogja ismét megnehezíteni.

Selgneur Emil, a hű magyarbarát francia misszionárius, az újkaledóniai Maré szigetének Numea nevű városkájából 1927 december 12-iken földolt s Debrecenbe 1928 február hó 13-ikán megérkezett levelében tudósítja magyarországi barátait, hogy családjával együtt jól van: az első nehézségek leküzdése után Isten kegyelmét hatalmasan tapasztalva végzi nehéz munkáját, amelyben leghívebb társa a felesége. E leveléből és a Journal des Missions Evangéliques c. folyóiratban állandóan olvasható nagyé dekú havi tudósítá aikkól megtudhatjuk, hogy az újkaledóniai régi protestáns missziói munkatér a háború alatt teljesen el volt európai részről hanyagolva, de megelőző évtizedekben már olyan alapos munka folyik itt, hogy a bennszülött keresztyének saját lelkipásztoraik segítségével ezekben a nehéz időkben, európai vezetékül is meg tudták őrizni a hitüket. Az iteni népben sok értékes vonás van, de a különböző betegségek, a sok éhínség és az Európából behurcolt alkohol gyorsan pusztítják, úgyhogy tulajdonképpen kihalófélben van. Legszörnyűbb betegségeük az itt még dühöngő belpoklosság (lepra) s a misszionáriusnak és feleségének legnehezebb feladatai közé tartozik a szegény leprások kezelése, ami ma már sok esetben eredményez gyógyulást. A bennszülött keresztyének (már tulajdonképpen az egész lakosság ilyenekből áll) rendkívül buzgók és sokszor igen nagy áldozatkészséget tanúsítanak: legújabbban pl. szeretnének az egyházaik számára egy európai orvost vagy legalább szakképzett ápolónőt hozatni s ennek költségeit nagyrészt magukra vállalni készek, hogy pedig ezt előteremthessek, a fiatalok közül sokan felajánlották, hogy 6 hónapra

elállanak eselédnek s az így megkeresett pénz egészen erre a célra fordítják. Az egyházi szokások közt nagyon érdekes, hogy az úrvacsorát, kenyér és bor híján, egy „nyam“ nevű lisztes-gyökérrel és kóku-zejjel osztják. Seigneur Emil szeretetteljes üdvözetet küldi magyar barátainak és állandó imádságaikat kéri. Emlékezzünk meg róla Isten színe előtt s kérjük az Urat, hogy a missziói áldozatkészség lelkét mielőbb támassza föl magyar evangéliumi egyházában.

ri.

Halottaink

Szegedy Kálmán, a békésbányai egyházmegye gondnoka 1928 február 24-én meghalt s február 26-án délután Békésen eltemették. Szegedy nagytekintélyű ügyvéd volt s az egyházi szolgálatra készséget az atyai házból hozta magával; atyja hosszú időn át tisztelt lelkipásztora volt a békési egyháznak. Negyedszázadot meghaladó időn állt az egyházmegye szolgálatában Szegedy Kálmán, mint nagybuzgóságú világi tanácsbíró s legutóbb mint gondnok. Világos értelmű s puritan becsületességű ember volt, aki nem kereste a népszerűséget s a gondnokká választás megtiszteltetése alól is váltig ki akart térni. Mint egyházi életünket alaposan ismerő, hűséges és erős értelmű ember sok hasznos munkát végezhetett volna még egyházunk javára, ha a Gondviselés be nem látható bölcsesége helyesnek nem találta volna erőteljes férfi korában elhívni az élők sorából. Igaz ember volt, emlékezete méltán áldott.

Szabó Mihály, volt dobozi lelkész, utóbb a békéscsabai református egyház buzgó hitoktatója, 57 éves korában elhunyt.

Nagy Sándor, a makói református egyház úrvárosi önálló orgonista-kantora, életének 71-ik. kantori szolgálatának 52-ik. makói szolgálatának 35-ik évében, folyó évi február hó 17-én délelőtt 9 órakor elhunyt.

Tóth Károly szentesi református tanító életének 42-ik évében, tanítói munkásságának 23-ik évében elhunyt.

Szigethy Károly zalátaí nyug. tanító, váratlanul Vajszlón elhunyt, 43 évet töltött a tanügy terén, mint kiváló tanító.

Borsovai Lengyel Gyula szendrői református lelkész leánya *Ediz*, február 19-én, életének 20-ik évében elhunyt. Az Úr vigasztalja meg hátragyott szeretteit.

Tóth György református tanító 49 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt.

Áldott legyen emlékezetük!

Különlélek

A debreceni Tisza István tudományegyetem hittudományi kara b. e. Sass Bé a halálával megüresedett prodekáni tisztre az 1927—28. tanév

hátralevő idejére Kiss Ferenc egyetemi tanárt választotta meg.

Az egyetemes tanügyi bizottság febr. 22—23. napjain tartotta ülését Budapesten, dr. Baltazár Dezső püspök és részben dr. Dóczi Imre alelnök vezetése mellett. Az előadók buzgó munkálkodása és az anyag szabatos feldolgozása lehetővé tette, hogy a bizottság a tárgysorozatra felvett 116 ügyet aránylag rövid idő alatt elintézte. Nagyon bölcs gondolatot adott azonban dr. Antal Géza püspök azzal az indítványával, hogy jövő évtől fogva az előadók munkálatai a jegyzőkönyv számára előre kinyomatván, osztassanak szét a bizottság tagjai közt, hogy a nagyterjedelmű jelentéseket felolvasni ne kelljen. Ezt azonban már az új tanügyi bizottság fogja megvalósítani, mert a mostani megbízása ez alkalommal lejárt s az áprilisban összeülő konvent ezt a bizottságot is újjá alakítja.

A magyar protestáns irodalmi társaság tudományos és irodalmi szakosztálya február 28-án tartotta alakuló-ülését Budapesten, a református theologiai intézet dísztermében. Az ülésen szép számmal jelentek meg a tagok, a vidékiek is. Ravasz László püspök szépen felépített megnyitó-bezede után a Gondimel-énekkar adott elő régi egyházi énekeket, majd Muraközy Gyula olvasta fel Remenyik Sándor néhány szép költeményét. Az ünnepélyes megnyitás után zártülés köve kezett, melyen a további lépésekről volt szó. Egyelőre az ügyrend megállapítása az első feladat s annak körében a tagok számának végleges meghatározása. Örömmel lehet tapasztalni ugyanis, hogy az előre felvett száz szám kevésnek bizonyult a két evangélikus egyházhoz tartozó minden tekintetben méltó és érdemes jelöltek részére.

A debreceni Csokonai-Kör Benedek Elek ötven éves írói jubileuma alkalmából február 24-én, 29-én és március 1-én a Dóczi-intézet és a református főgimnázium ifjúsága által műkedvelő előadást rendezett, előadva a nagy mesemondó három felvonásos népmeséjét, a Többsincs királyfit rendkívül nagy siker mellett. Az előadásnál a református tanítóképzőintézet zenekara kísérte az előforduló énekszámokat Bodnár Lajos zenetanár vezetése alatt. A darabot Szondy György Dóczi-intézeti tanár tanította be, míg az előadást Besse Miklós rendezte.

Demeoszerben az egész egyházi életet átölelő gyülekezeti munka folyik. A heti vasárnapi iskolát, bibliakört és vallásos, illetve ismeretterjesztő estélyt Kiss Lajos lelkész vezeti. Lelkész neje a Leányegylet élén áll, melynek heti összejöveteleit ének, bibliasmertetés, kézimunka, felolvasás, farének, előadás tölti meg változatos tartalommal. Ugyancsak minden héten összegyülekezik az Ifjúsági Egyesület is Fákly László tanító vezetésével a fentiekhez hasonló munkaprogramm szerint, kivéve természetesen a kézimunkát, amely helyett a karének nyer bővebb művelést. Mindehhez hozzávéve az ismétlősök három évfolyamát, hol a vallást lelkész tanítja, az egyház irányító keze minden életkorhoz elér.

Dr. Sz. Kun Béla: „Az államhoz való viszonyunk főbb kérdései“ külön lenyomata megjelent, hasonlóképen „A példaadó vezér“ külön lenyomata is. Mindkettő kapható a Méliusz könyvkereskedésben.

Dr. Veress István: „Emlékezés Fraurenfeld Arnoldról“. Külön lenyomatban megjelent. Kapható Hegedüs és Sándor R.-T. nyomdávaltatánál.

A pápai református egyház dr. Antal Géza püspök elnöklésével közgyűlést tartott, melyen az elnök javaslatára elhatározták, hogy a világháborúban hősi halált halt egyházi tagok emlékezetét a templom falában elhelyezendő emléktáblával öröklítik meg.

Debrecenből a magyar protestáns irodalmi társaság tudományos-, irodalmi-, művészeti osztályába a következőket választotta meg a választmányból, tudós akadémia és Kisfaludy-társaság tagjaiból alakított bizottság: *Tiszteletbeli* tagokul: dr. Baltazár Dezső, dr. Erdős József, dr. Dóczy Imre. *Rendes* tagokul: Csikesz Sándor, Kallay Kálmán, Lencz Géza, Pokoly József, Révész Imre, S. Szabó József, Alföldy András, Darkó Jenő, R. Kiss István, Kun Béla, Mitrovics Gyula, Pápay József, Tankó Béla, Varga Zsigmond, Baja Mihály, Zsigmond Ferenc, Dávid Lajos, Szilády Zoltán, Verzár Frigyes. Eszerint a megválasztott 98 rendes tagból 19 debreceni.

Az ORTE. Dobó Sándor üdülőháza az elmúlt évben nyílt meg Balatonalmádban. Az üdülőház két épületből áll, két-három és négyágyas szobákkal. Napi ellátás, lakás, kiszolgálás ORTE. és ORLE. tagoknak 4:50 P. nem ORTE. tag pedagógusoknak 6:50 P. nem pedagógusoknak 7.— P. 27.959. sz. csekkszámán havi előleges részletekben is fizethető az üdülési díj. Felvétel a jelentkezések, illetve a befizetések sorrendjében. Üdülés kezdete május 1. Turnusok kéthetese, 1—15-ig s 16—30-ig tartanak. Egy üdülő több turnust is tölthet. Válaszbélyeg ellenében szíves készséggel nyújt felvilágosítást a titkári hivatal. Debrecen, Csap uca 11. sz.

Vallásos délután volt az Ispotály-templomban február 26-án d. u. 5 órakor. Bibliát olvasott és imádkozott Felker János lelkész. Prédikált Farkas Pál segédlelkész. Énekelt Csösz Lászlóné, Törös Károly. költeménye ből felolvasott Hársányi László. Utóimát mondott Nagy Sándor segédlelkész.

A derecskei KIE. február 26-án szeretetvendégséget rendezett. Fekete Gusztáv vallásánító-lelkész biblíamagyarázata után a többi számot mind az ifjak töltötték ki szép és értékes szavallatokkal és énekekkel.

A Kecskeméti Protestáns Asszonykör szépen sikerült mesedélután rendezett. Szébbnél szébb vetített képek jelentek meg a gyermekek szeméi előtt életre keltve a mesék alakjait.

A Magyar Diákok Pro Christo Szövetsége 1000 pengőt akar sürgősen összegyűjteni, hogy a tahi tábor harmadik barakját is felépíthesse. — Öt sorozat téglajegyet bocsát közre, egy-egy jegy ára 40 fillér.

A sárospataki református főgimnázium Erdélyi Önképzőköre február 18-án szép ikerű műsoros estéllal adta bizonyosságát a nyilvánosság előtt is életrevalóságának. Közreműködött a zenekar és vegyeskar is.

A Kossuth ucai parochialis kör református Nőegyesületében szép eredménnyel folyik a munka. Legutóbb összejövetel február 29-én volt, amikor Mezey Béla hitoktató lelkész tartott biblíamagyarázatot.

A gyulai református egyház még ebben az évben megromlott, régi orgonája helyett új orgonát fog készíttetni. Ugyancsak ebben az évben az egyház még iskolát is óhaj építtetni.

Az Országos Középiskolai Tanáregyesület debreceni köre dr. Bessenyei Lajos elnökletével február 24-én ülést tartott. — Ez alkalommal dr. Szabó Márton főgimnáziumi tanár tartott előadást.

A makói Ifjúsági Egyesület jól sikerült szeretetvendégséget tartott. Nagy Karoly elnök-lelkész imádsága és megnyitóbeszéde után dr. Illyés Endre szegedi hitoktatólelkész hirdette az Igét. A Bethánia-Egylet ennekara több számmal szerepelt, majd a Szent-föld vetített képes ismertetése következett. Záróbeszédet mondott és imádkozott Szirbik Sándor lelkész.

A református lelkésznék országos szövetségének új lapja, a Fogács Gyula által kitűnően szerkesztett „Reformáció“ állandó mellékletként jelenik meg. A havilap ára 6 pengő. A melléklet külön 2 pengőért rendelhető meg.

A középfokú iskolák országos református missziói bizottsága elhatározta, hogy középiskolás leányok részére egy, középiskolás fiúk részére két és tanítóképezdész fiúk részére egy konferenciát fog a tanév végén tartani.

Magyarországban minden hetedik ember tüdővészben és minden tizenhetedik ütőérelmeszesedésben hal meg. Mindent meg kell tenni a pusztulás megakadályozására.

Az iskolák környékének díszítése. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium az iskolák udvarának és kertjének a díszítésére a növényzet ápolásának a megkedveltetésére ingyen gyümölcs- és díszfákat s cserjéket és rózsákat osztott ki az őszfolyamán, melyek tavasz nyitásával kerülnek kiültetésre.

A hajdúnánási ifjúsági egyesület házalapja javára jól sikerült műkedvelői előadást rendezett. Az előadás sikeréért, az elismerés Mikó László tanítót illeti, aki a megrendezésben fáradhatatlanul munkálkodott.

A Párkányban élő református hívek Nagy István gyógyszerész buzgósága folytán február 12-én egyházközséggé alakultak.

Pestszentlőrincen új református templomot akarnak építeni a hívek.

A KIE. Otthonban február 28-án Kántor József vt.-lelkész tartott előadást.

A szerencsejátékokat Svájc népszavazás eredményeképpen betiltotta. A játékpártiak erősen agítálnak a törvény revíziója érdekében.

Az elnéptelenedés problémájával küzdő Franciaország barátságtalan e-lekedettnek vette az olasz kivándorlás betiltását.

Párisban az 1926-ik évben 34.214 házasságra 4191 elválás, 46.122 születésre 46.347 haláleset jutott.

Az alkoholizmus pusztításáról megdöbbentő adatokat mutat a francia statisztika. Az évi fogyasztás fejenként 18 liter. Van 500.000 kocsmá. — míg péküzlet csak 40.000, gyógyszertár 12.000 — Évente 150.000 ember hal meg tüdővészben, kik közül 135.000 alkoholista. A gyíkások 53%-a, az örültek 30%-a, a gyújtogatók 57%-a, a koldusok 70%-a, a csavargók 75%-a alkoholista. A fiatalok hűnösök szülei 80%-ban alkoholisták.

A hosszú per. A nápolyi törvényszék újrafelvételét rendelte el annak az adományozási pernek, mely 1002-ik évben kezdődött a szent Títon zárdá ellen, melynek a világ végétől felő lakosok egy hegyet adományoztak.

A bélpoklosság gyógyszere. Egy angol és egy amerikai orvosnak állítólag sikerült a havai szigeteken olyan növényi kivonatot készíteni, amely a Kelet e rettentő betegségét sikeresen gyógyítja. A betegek számát kb. 1/2 millióra teszik.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől
563—1928. szám.

Körlevél

az összes kebelbeli egyházak presbitériumaihoz.
Az 1927:XXXI. t.-c. — a nemzet kezdetől fogva önként megnyilvánult közérületét követve — március hó tizenötödik napját nemzeti ünnepé nyilvánította.

A nemzet most már törvényben nyilvánított közakarátának végrehajtása tárgyában — az idézett törvény rendelkezése alapján — a m. kir. miniszterium folyó évi február hó 13-án 700—1928. M. E. szám alatt kiadott rendeletével intézkedett. Ezen végrehajtási rendelet 2. §-ára utalással felhívom a presbitériumokat, hogy a jövőben március hó 15-ét évről-évre i-tentisztelet tartásával ünnepejék meg. Az istentisztelet időpontját minden évben úgy állapítsák meg, hogy az ne essék össze a helyi hazafias társadalom és iskolák részéről e napon rendezett ünnepségek időpontjával.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1928. február 23.

Baltazár Dezső,
püspök.

Hirdetési díjak kimutatása az 1927. évről.

— Az 1928. évi 3. számban közöltek folytatása —

49. számban. Biharnagybajomi egyház nőtanítói állás 3 P 84 f.

50. számban. Vámosatyai egyház kápláni állás 1 P 86 f. Királyszentistváni egyház lelkészi állás 10 P 30 f.

51. számban. Hódmezővásárhelyi egyház segédlelkészi állás 6 P 80 f. Nyírbogáti egyház meghosszabbítás 1 P 60 f.

52. számban. Debreceni Kollégium faárverés 6 P 40 f. Hódmezővásárhelyi egyház s. lelkészi állás 6 P 80 f. Olesnaapáti egyház kántortanítói állás 10 P 10 f. Nagylónyai egyház kántortanítói állás 11 P 80 f.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lapfoglaló:

Dr. KUN BÉLA.

Postatakarékpénztári csekk száma 143,916.

Pályázati hirdetés.

A nagydobosi református egyház pályázatot hirdet helyettes orgonista-kántortanítói állásra. Fizetése: a törvényszerinti helyettesi fizetés. Pályázati kérvények lelkészi hivatal címére küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó.

Nagydobos, 1928 február 27.

Presbitérium.

Pályázati hirdetmény.

A tiszasasi református egyház lemondás folytán megüresedett II. sz. férfitanítói állásra pályázatot hirdet. *Jaradalom:* 1. Természetbeni lakás, mellékhelyiséggel; 2. Kézpénz: 188 P 48 fill.; 3. 11 q 4 kg. búza; 4. 9 q 20 kg. árpa; 5. 5 kat. hold 516 □ öl szántó; 6. 455 □ öl szőlő; 7. 24 q keményfa; 8. 2 öl puhafa; 9. 56 és fél liter bor; 10. Egy kocsis szalma. Államsegély (értékegység: 27). Földadóját — az ármentesítési adó kivételével — az egyház fizeti. Beruházás címen circa 25 P-t tartozik fizetni elődjének. Megválasztás esetén tartozik teljesíteni az egyházjegyzői teendőket, 96 kg. búza és 224 liter bor tiszteletdíj ellenében. Kötelessége az egyháztanács által megbízott osztályok tanítása. Ifjúsági egyesület és énekkar vezetése, mindennemű belmissziói munkában és vasárnapi iskolában segédkezés. Kanonikus órákon és akadályoztatás esetén lelkész, illetve kántortanító helyettesítése. Állás választás megerősítése után azonnal elfoglalandó. Pályázatok a szükséges okmányokkal (oklevél, szolgálati és születési, valamint forradalmak alatti magatartást igazoló

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

bizonyítványokkal) felszerelve a pályázati hirdetés megjelenésétől számított 15 nap alatt a lelkési hivatalhoz küldendő. (Tiszasas, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye.) Zenéhez érték és levanteoktatók előnyben részesülnek. Személyes megjelenés kívánatos, költségeket az egyház nem téríti meg. Jelöltje az egyháznak nincs.

Református Egyháztanács.

Schuller Sámuel

szobafestő, mázoló és tapétázó mester
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jó munkáért ezüst éremmel kitüntetve.

Lelkész és Tanító urak!

Tekintettel a mai nehéz anyagi viszonyokra, az eddigi 6 havi hitel helyett

12 havi részletfizetés mellett
készítik

papi és polgári öltönyöket, palástokat,
női szabóságomban kosztümöket, felöltőket és
mindennemű női ruhákat a legizlésebb kivitelben.

Julányos árak mellett.

TEGDÉS JÁNOS

női és férfi szabó Debrecen, Péterfia-u. 42. sz.

A szakértő biztonságával vásárolhat mindenki

Kardos László

vászon-, fehérműek és kelengye üzletében
Debrecen, Kossuth-u. 9. Alapítva 1831. évben.

Legnagyobb vászonüzlet!

Jó minőség! Szabott árak! Nagy választék!

SZÁNTÓ JOZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég

Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

REV. SÁMUEL HORVÁTH
416 TENTH AVE., BOX 448
HOMESTEAD, PA.

1928. jan. 4.
AMERIKA.

Igen tisztelt Szántó úr!

A Brownsvillei egyház nőegylete általam küldi el a megrendelt palást árát, hogy az meglepetés legyen lelkészüknek. Kérem, hogy a rendelést haladéktalanul megküldeni méltóztassék a brownsvillei lelkész címére:

Rev. Barnabás Bienes.

307 Spring Str. Brownsville, Pa.
U. S. of America.

Kiváló tisztelettel:
HORVÁTH SÁMUEL.

REV. GEZA KOROCZ
180 HOME AVENUE
TRENTON N. J.
U. S. A.
AMERIKA.

Igen tisztelt Szántó úr!

A trentoni magyar református egyház presbitériumának megbízásából az alábbi kéressel fordulok Önhöz.

A külön papíron feljegyzett méretek szerint sziveskedjék az én részemre egy rövid papi tógát övvel; egy palástot, valamint egy nadrágot és egy papi fűveget készíteni s a darabokat lehetőleg március 10-ikéig utánvétellel megküldeni a fenti címre.

Előlegét nem küldünk, mert nem ismerjük az árakat. Arra kérem Önt, hogy e levél vétele után, sziveskedjék azonnal munkába adni a megrendelést s azonnal megírni, hogy mibe kerülnek a megrendelt darabok, hogy a megérkezésük már tisztában legyünk azzal is, hogy mennyi vámot kell fizetnünk.

Egyházmóról csak annyit írhatok, hogy ez magyar Amerikának legnagyobb egyházközsége s a híveimnek az az óhaj-tása, hogy a március 15-iki newyorki Kossuth-szobor leplezésén már az Ön által küldött díszes papiruhában jelenhessenek meg.

Amint a méretekről látni méltóztatik, elég testes ember vagyok. Ide csatolok egy fényképet is.

Megjegyzem, hogy a méretek inch szerint vannak, épen azért ide csatolok egy amerikai mérőszalagot is s erről majd Ön lemérheti centiméterrel a szükséges adatokat.

Abban az édes reményességben, hogy a ruhákat minél hamarabb ki méltóztatik küldeni, honfitársi szeretettel vagyok

Trenton, N. J. 1928 január 30.

KOROCZ GÉZA,
református lelkész.

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Teme-éseket vidéken is vállalunk.

